

Chemia.
270.

Chem. 2^a, 36.

ad Chymiam

HELIANTHO SPLENDIDISSIMO
ΗΛΙΩ SUO,

CELSIORI ITEM CELSO,
IMPERIAL. ACADEM. LEOPOLDIN.

PRÆSIDI AC
DIRECTORI,
PHOSPHORUS S.

Prolixo animo paucissimabæc, aliaq̄
consecrat,

Cum observantia & deb. Off.

WITTENBERGÆ,
Charact. MATTHÆI HENCKELII, Acad. Typogr.
ANNO M DC XC.

Vos, propter meritorum excellentiam, conjunxit nuper CÆSAR OPT. Idemque à Victoriis, ad Orientem Solem hactenùs, qvamdiu Domus ALL-STRIOR. floruit, insolitis & gloriofis, MAX. *nimirum* LEOPOLDUS Noster, ac in ordinem Germanicæ Nobilitatis, Nobiles virtutibus, Personæ Majestaticæ Archiatros, Palatii Late-ranensis Comites & Consistorii Imperialis, solemnissimo Diplomate creavit, certè inter suos adoptavit ; hos, honoris gratiâ, conjungo Phosphorus, decenter. Gratulor deinde Vobis, Domini, non verbis amplius, sed pectore ab imo! Deum comprecatus, ut hæc famæ glo-riæqve præmia perpetua sint Vobis atqve propria

pria! Sapientiam professis nihil dignius, sublimiusque nihil, nisi SALIS ADMIRANDA, dedicare VOLCKAMERO meo, SCHRÖCKIOqve, LUCÆ F. Patronis & Collegis venerandis, potui. Et debui, in primis, qvòd his demum proximis diebus (forsan seriùs ? solvissem enim gratias maturè,) Ephemeridum nostrarum Annus, ex Decuria secunda Miscellaneorum, septimus, à Bibliopola hujus loci, alias Amico, munus acceptissimum exhiberetur. Offeret se commoda occasio fortasse, qvando id officii abs me, per ARGUM Oculissimum, Collegam Conjunctionisimum, Patronum singularem, exegistis, ut in laudes inclytæ Academiæ IMPERIALIS, libertate Oratoriâ excurrat; fortibus simul, non speciosis tantum pugnaturus armis contra lividos, qui Theonino dente rodunt Universitatem tantam. Cùm non modò in Europæ Regnis exteris, Britanni, Dani, Galli, Itali, Poloni, (ne commemorem Helvetios Belgasq;) sed ultrà Garaman-

) (2 tas

tas etiam ad Orientem Solem, *Indiam* vicario
regentes nomine Collegæ ambiant ac admi-
rentur; qvin & IMPERATOR Augustissi-
mus ornare tueriqve studeat potenter. Jam
hæc Hypomnemata non solum, sed & ea, qvæ
de HALURGIA Curiosa ACADEMI-
CA in schedas, ex abstrusioribus Naturæ,
aliqvot conjeci, juris vestri sunt. Per Vos
afferantur, emendentur, per Vos suppriman-
tur; dummodò Vos salvi sitis! Sic valete,
sic favete.

Wittebergæ ipsis Nonis
Junii, Ao. 1690.

VESTRO,

si meretur,

PHOSPHORO.

Appendix

HALURGIAE ACADEMICÆ.

*Paucis plurima comprehensu-
rus, Hypomnemata subjiciam
bic, in compendio.*

I.

SIne Salium cognitione accurata nihil in Chymia solidi, & ma-
gni unquam exspectari, vel elaborari potest.

II. Δός μοι πῦ σῶ, ἐν γῇ ἀλμηρώδετ, καὶ κινήσω τὴν ἀλγρ-
γιαν.

III. Salia ex calce viva incredibilem in regno Minerali (salia in-
gressum quippe faciunt,) & Vegetabili, ne quid de Animali
dicam, usum exhibent.

IV. Salurinosum frigida, sed calida sal parit, in communi, acidum.

V. Salia urinosa omnia, post correctionem sui, à corporibus jam
liberata alienis, generis ejusdem sunt.

VI. Inter salia alia acida subtilissimum, in regno Vegetabili est
Sp. vini, ut in Animali, — urinæ, inter urinosa.

VII. In regni triplicis corporibus compositis duo naturaliter in-
veniuntur salia, sapore maximè contraria.

VIII. Alkalia in acida mutantur salia, & sic reciprocantur invi-
cem; cum uni demitur, & alteri confertur terra sua. Me-
tamorphosis & Proteus πολύτροπος ex visilibus corpu-
sculis, invisibilibusq; oritur; hinc mille corporum compo-
sitorum transmutationes.

- IX.** Modò dominatur acidum, sub jugum acto urinoso, modò urinosum, acido suppresso. Ex conflictu utriusque sal compositum fit neutrum.
- X.** Sal *μωρανθείς* colligitur ex vitris; qvæ Naturæ ultima & artis sunt, nec non sterilibus arenis ac lapidibus.
- XI.** A sale pelluciditas potissima vitrorum est.
- XII.** Integra ♂ libra in destillat. vix ultra $\frac{1}{4}$ lb Θis exhibet.
- XIII.** ♂ liberandum maximè à Ole suo heterogeneo; qvem ♂ tri purgatores nominant den *Schaldf*: hoc sal communne ac impurum adhuc est.
- XIV.** Ligna putrida plus Θis fixi dant, qvàm cineres, ex lignis aridis combustis.
- XV.** Salis vesici cubicæ figuræ ac moleculæ, particulæ ♂sæ verò sunt hexagonæ, aut conicæ. Cancrorum oculi injecti faciunt obtusa horum spicula. Ex instituto de his *Robert HOOCK & LEEWENHOEK*.
- XVI.** Communi Ole saturata aqua, determinatam adhuc ♂i quantitatem, certam recipit vitrioli, & portionem debitam Onis: quod curiosum observatu est.
- XVII.** Sal candidum, albedine ac luce plenum.
- XVIII.** Flante Boreâ sal petræ crescit lætiùs, qvàm Zephyro, aut Euro.
- XIX.** Herbæ & flos memorabilis *ros Solis* sal ex aëre (salivam cœli, siderum sudorem eleganter *Plinius* appellat X. Hist. Nat. 12.) attrahit, sub forma guttæ aquæ, Augusto mense, & Canicularibus diebus.
- XX.** Herbæ *Kali* loco maximè *Anthyllis* cum *Seto* minori prodest, ad combustionem, salis famulam.
- XXI.** Nil congelat, & nil coagulatur, absqve Ole: Sal gemmis omnibus duritiem conciliat nec non metallis.
- XXII.** Novi salis indies regeneratio salsuginis magnetem arguit in terris elixiviatis.
- XXIII.** In ♀o sal & salsugo est; sed non reciprocè.
- XXIV.** Sal meritò vocari potest aqua, manus qvæ non madefaciat.
- XXV.** Si Θli ♀i affundas Θe, O verum inde oritur.
- XXVI.**

- XXVI.** Salia fixa, seu Alkalia, solius artis opera; ut urinosa maxime, producta sunt Naturæ.
- XXVII.** Salia fixa & Alcalisata, per se etiam, in crystallos cogi possunt.
- XXIX.** Nescio, quid cogitaverit *Agricola* Tract. de *H.* ad *Johannem Poppum* notis? quod metallorum omnium hostem juratissimum vocavit *Nitrum*.
- XXXI.** Idem nihilominus ex vero docuit, Crystallos Θ lis dulces preparandi, methodum, sed circumspecte observandam;
- Tract. de Θ le p. 774. ad *Popp.*
- XXX.** Sal fermentescere, aut computrescere in se non potest.
- XXXI.** $\sim$ * aperto vitro colloca in mensa unâ, in remotore altera accende Δ , & admitte auram, invisibles visibiles reddentur spiritus, & magnetismo rapiente, etiam per distans spaciun.
- XXXII.** Salis beneficio, ad longum tempus, à corruptione liberum servari potest animal demortuum.
- XXXIII.** Solâ aquâ falsâ plumbum verti posse in Φ m currentem, asserit *Beckerus* p. 81. supplem. Phys. subt. mihi hactenùs res non successit in *H.* limatura, & *Hallenfi* muria.
- XXXIV.** Idem ex lumbricis tradidit, se Nitrum præparasse; sicuti ex parietibus & muris sal petræ parturit Natura.
- XXXV.** Sp. vini & Θ $\sim$. quemadmodum & Θ $\sim$. sine aperto igne obtineri potest.
- XXXVI.** Θ vescum sapore gratori, & ad sanitatem propiore potest imbui.
- XXXVII.** Incensus pulvis pyrius superiora petit, propter *Otriconicam* in minimis figuram.
- XXXIX.** Pro solutionis & secretionis variatione, aliam aliamque larvam præ se ferunt salia.
- XXXIX.** Θ lia volatilia blandissimâ & symbolicâ solutione solve-re sine igne ac colligere, jucundum artificium. Optimè descripsit *Etmüll.* l. 1. c. 7. Chim. Rat. 3.
- XL.** Idem verè docuit processum, in Muséo qvovis Θ $\sim$, etiam *ci, conficiendi, ad fornacem positâ arenâ.
- XLI.** Qvò plus boli, vel argillæ *Oro* additur, hoc copiosior illius obtinetur spiritus. Sed ne quid nimis!

XLII. Præ-

XLII. Præcipitationes liqvidorum corporum salinæ superant metallicas. *Glauberus* h̄ic meretur fidem oppidō, z. part. p. 436. Germaniae salut. Via duplex, humida & sicca est. Si Aqv. f. in qva solut. D est, injiciantur Q laminæ, aggredietur, uti constat, Aqv. f. Q em, dimitte D . postea in forma pultis albificantis. Huic si bacillum terreum immittas, relinqvet Aqva f. rursum Q em, aggredietur O . si adjicias eidem Zinckum, aliudve simile metallum, iterū relinqvit O . pulveris in forma. Sic acet. F G ii, lixiv. è cineribus fagi vitr. ol. F ri, corallia & uniones, acida, lac caseosum; primoq; nominandus Q præcipitare O solet.

XLIII. Lepidum Phænomenon est, Θ Apsynthii confiscere posse, sine Δ . atq; Sole, vini generosioris ope, in profunda cella. Qui desiderat processum, consulat W. methodum de Sale, p. 121.

XLIV. Mercurio injiciuntur, à saliva hominis jejuni, compedes.

XLV. Saliva h̄ec fermenti stomachalis massam imbuit ac inficit.

XLVI. Salivæ beneficio (si herba qvædam conteratur manè dentibus, & propinetur cani bolus carneus, aut salivatus panis) sympatheticè attrahitur invitum animal. Huc digitum *Helmontius* intendit, de Magn. vuln. curat. n. 24. Cervi astro perciti, salacioris hirci, aliaq; h̄ic non memoro miranda. Amor scilicet & odium ex salium diversitate, inter multa animalia, consurgit.

XLVII. Salia qvædā concentrata per combustionem, parte decimā plus tribuunt fœundi vineis & agris, qvām communis rusticorum simus.

XLIX. Qvibus nimio plus humet lingua, vel arescit, sapores minūs commodè dijudicant; saliva enim debita, ministra est saporis.

XLIX. Exspuens salivam se ab omni dicitur contagio præservare posse, D. Dobreszenskio; faciant periculum, qui curant zigos.

L. Spiritus corporei sunt salia in aëre resoluta. Indicta sunt, qvæ Naturæ rerum & Experienciarum respondent minūs.

SOLI DEO GLORIA!

Datum der Entleihung bitte hier einstempeln!

This image shows a blank, lined notebook page. The page is ruled with horizontal lines and features a vertical margin line on the left side. At the bottom center of the page is a barcode. To the left of the barcode, the text "SLUB DRESDEN" is printed in a bold, sans-serif font. Below the barcode, the number "3 1711598" is printed in a smaller, bold, sans-serif font.

SLUB DRESDEN

3 1711598

Chem. 270

